

NOTA DE PREMSA

comunicacio@iphes.cat
www.iphes.cat

Noves restes de mamut i d'un tigre de dents de sabre d'1 milió d'anys al jaciment del Barranc de la Boella (la Canonja)

Els treballs s'han centrat en recuperar eines i restes esquelètiques d'animals de fa un milió d'anys d'antiguitat.

Les indústries de pedra tallada constitueixen una col·lecció formidable de gran singularitat no només per la seva antiguitat sinó també per la seva extraordinària conservació

El Barranc de la Boella s'està convertint en un referent per conèixer les condicions climàtiques i ambientals de la Catalunya d'ara fa un milió d'anys.

Tarragona, 29 de setembre de 2022. Entre el 5 i el 30 de setembre s'ha dut a terme la 16a campanya d'excavació arqueològica consecutiva al jaciment del Barranc de la Boella (la Canonja, Tarragonès), sota la direcció dels investigadors/es de l'IPHES-CERCA Palmira Saladié i Josep Vallverdú. En aquest temps, aquest jaciment s'ha convertit en un **referent internacional pel coneixement de les primeres poblacions humanes d'Europa**. Els treballs d'enguany han permès ampliar i completar el conjunt d'eines lítiques procedents d'aquest indret, a més de recuperar abundants restes de fauna.

L'objectiu d'aquesta campanya era continuar amb els treballs d'excavació en extensió en els sectors de la Cala 1 i la Mina. En el cas de la Cala 1, durant campanyes anteriors s'han recuperat restes d'un mamut escorxat pels humans del pleistocè inferior ara fa 1 milió d'anys, juntament amb gran quantitat de restes d'eines de pedra que representen les evidències més antigues a Europa de la cultura acheuliana, coneguda també com a destrals de mà, i que són el testimoni de les dispersions humanes més antigues registrades fora d'Àfrica.

Enguany, els treballs d'excavació a la Cala 1 han permès ampliar aquest registre lític amb abundants eines de pedra fetes principalment de sílex. És molt probable que

aquestes eines de pedra estiguin relacionades amb els treballs escorxament d'un mamut, les restes del qual van començar a aparèixer els anys 2007 i 2018.

Imatge general de l'excavació d'aquests dies a la Cala 1 del Barranc de la Boella. Foto: Palmira Saladié/IPHES-CERCA

Imatge general de Cala 1 del Barranc de la Boella. Foto: Palmira Saladié/IPHES-CERCA

En el cas de la Mina, s'han continuat amb els treballs d'excavació en extensió d'una àrea aproximada d'uns 300 m², entrant en el sostre del que s'anomena nivell 2. Aquest nivell és singular perquè segons els sondejos fets en campanyes anteriors és el més ric dels que han estat registrats en el Barranc de la Boella. Tot i que encara no s'ha assolit la part més rica d'aquest dipòsit, s'han recuperat abundants eines de pedra, d'entre les quals destaca un "pic" fet d'esquist. És la primera vegada que es documenta aquest tipus d'eina en el jaciment, i se'ns dubte permetrà a l'equip investigador conèixer en profunditat de la diversitat tecnològica d'aquest grup d'hominins de prop d'un milió d'anys.

I és que el jaciment del Barranc de la Boella s'està constituint una col·lecció formidable d'eines i restes lítiques de gran singularitat no només per la seva antiguitat sinó també per la seva bona conservació.

Imatge general de l'excavació d'aquests dies en el sector de la Mina en el jaciment del Barranc de la Boella. Foto: Andreu Ollé /IPHES-CERCA

Imatge del “pic” fet en esquist recuperat durant aquesta campanya a la localització de la Mina del Barranc de la Boella. Foto: Andreu Ollé /IPHES-CERCA

També en el sector de la Mina són molt abundants les restes faunístiques de les quals se'n destaca la seva diversitat. Aquesta diversitat s'ha vist ampliada enguany amb la recuperació d'una mandíbula d'un tigre de dents de sabre. És la primera vegada que es recuperen restes d'aquest tipus d'espècie en el jaciment del Barranc de la Boella. La presència d'aquest tipus d'animals en aquest entorn ara fa un milió d'anys, contribueix a obrir noves perspectives de recerca per part dels investigadors responsables del projecte, ja que permetrà establir quina relació de competència tenien aquests homínids amb aquests grans carnívors. També s'han extret noves restes de mamut, concretament ossos llargs, i que en aquest moment es troben en el laboratori de l'IPHES-CERCA per a la seva restauració i preparació pel seu posterior estudi.

Imatge de la mandíbula de tigre de dents de sabre de fa un milió d'anys recuperat en el jaciment del Barranc de la Boella. Foto: Dario Fidalgo/MNCNM

Els treballs d'excavació han comptat amb la participació d'unes 50 persones, de les quals 20 són investigadors/es de l'IPHES-CERCA. A més, d'estudiants de grau i de màster de diferents universitats catalanes i espanyoles (Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, Universitat Complutense de Madrid, Universitat de Burgos, Universitat de Granada, Universitat d'Alacant, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat Autònoma de Barcelona) així com també investigadors/es del Museu de Ciències Naturals de Madrid i del Museu d'Història Natural de París.

Jornada de portes obertes posposada

Degut a les intenses pluges que van afectar bona part del Camp de Tarragona el cap de setmana passat, es va suspendre la jornada de portes prevista i es durà a terme durant aquesta tardor.

Finançament

La intervenció en el jaciment del Barranc de la Boella s'emmarca en el projecte quadriennal "Evolució del paleoambiental i poblament prehistòric a les conques dels rius Francolí, Gaià, Siurana i rieres del Camp de Tarragona" aprovat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que alhora ha finançat la campanya (CLT009/18/00053) juntament amb l'ajuntament de la Canonja.